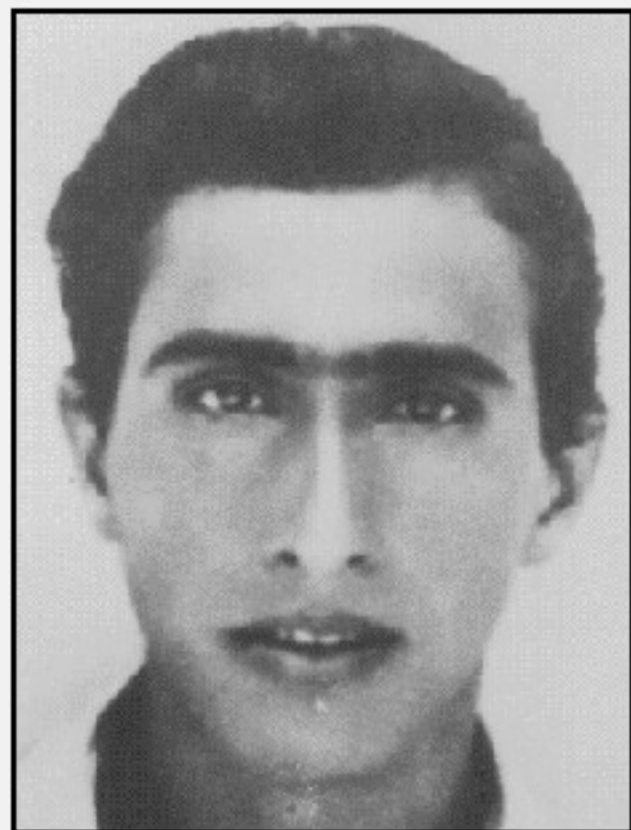

פיקרול על בן-דוד 1183/1

בן-דוד

1183/1

פיקרול

דברים לזכרו

מתוך "המסתערבים" - צביקה דרור

גדעון ודוד, שני הבחורים עולי-הימים, אשר נולדו בנגדד ואך זה החלו להגשים את חלום חייהם בארץ-ישראל ובקיבוץ, יצאו אל עורף האויב, לאחר הכשרה אינטנסיבית לתפקידים מיוחדים. היעד היה יפו, עיר שכנה ועוינת. המטרה: איסוף מידע.

מקטעי-עיתונות ערבית עולה כי בדצמבר 1947 יצאו השניים לסייר ביפו. הם התאכסנו באחד מבתי-המלון ('אינשרא') בשכונה הגובלת עם תל-אביב ('מנשיה'). התעודות שנשאו עמהם העידו כי הם אזרחים עירקיים. מיד אחרי שהתגלה כי הם מנהלים שיחה טלפונית עם תל-אביב, נחשדו והועברו לטיפוליה של 'ועדת-הבטחון' של יפו (הערבית). בתעודת-הזהות שלהם נמצאו ליקויים: התצלומים לא היו מאושרים כגבס, כדרוש, בחתימה; בעוד שבתחקיר טענו שהם נמצאים בארץ כחודשיים ומחצה, בתעודותיהם נמצא רשום כי הן הוצאו כבר

דברים לזכרו של הוועד הלאומי

לפני שנתיים ומחצה. השניים נעצרו והועברו לשכונת סחנת-דרוויש אל שלוחת 'הוועדה הלאומית'. אחד החוקרים, עד כמה שנודע, היה איש כנופיות מפורסם בשם דיב שאקר. לאחר עינויים קשים הוצאו השניים להורג. האח נעים אומר, שנודע לו כי דוד וחברו נקברו באחת מארצות ערב בשמות הערביים שבהם השתמשו לתפקידם. מקום קבורתם לא נודע ואפשר שלא יודע לעולם.

עדות אחרת אומרת כי השניים פעלו בשכונת אבו-כביר ושם נלכדו. על אף העינויים שעונו בחקירות ממושכות, וחרף המלכודת שטמנו להם, נותר בלב החוקרים ספק אם אמנם מדובר 'במרגלים יהודים'. אצל פעילי הוועדות השונות להגנה, שפעלו בקרב ערביי ארץ-ישראל רווחה האמירה כי "מוטב להרוג שני ערבים מאשר להותיר בחיים שני יהודים" - ואכן הבחורים נורו למות ב- 22.12.1947.

על נסיבות נפילתו של גדעון סופר בשעתו לחברי בארי (לא סופר להם כי גורל דומה היה גם לחברו לשליחות).

בדברי זכרון לגדעון שפורסמו נאמר:

דברים לזכרו של הו-דוד גרסון ז"ל

"ידענו איך נפלה יחידי שבוי בידי אויביך, נלחם על חיידך ועל סוד תפקידך עד הרגע האחרון, כשאתה טובל עינויים אין-קץ ושתיקתך קורעת לבבות. ידענו איך נפלת בשבי, איך דנוך שופטיך ובפסך נקרעה לסירוגין בין יאוש לתקווה, ולאחר זו השתיקה ואלה העינויים, המיתוך אויביך ולא ידעו מי אתה ומאין באת. בבית קברם הטמא מצאת מנוחתך, והמה עמנוך כערבי בוגד בעמו, שנדון למות על פשעו"

החברים ידעו כי נשלח לסייר בקווי ועמדות-האויב. משנודע לו, שמתכוונים להתקיף בעוד מספר שעות את שכונת-התקוה נאלץ לנסות להתקשר (עם מפעיליו) בטלפון מאחד מבתי-הקפה. משנטל לידיו את השפופרת, עוד בטרם סיים את המשפט הראשון - מצא את עצמו עצור בידי האויב... נלקח לחקירה בדרכי יסורים ועינויים, מכות וחבטות עד-אין-סוף - אך עמד בגאון בכל הנסיונות האלה. לאחר ימי עינויים רבים בא רגע המבחן האחרון: גדעון הובא לאחד מבתי-המלון ביפו. שם נחקר על-ידי קציני האויב; משלא הוצא מפיו דבר, הניחו לו, הרשו לו לשכב לישון. בחצות-הלילה העירו קול: "קום יהודי, צא לערודה". גדעון, בעודו אחוז בקורי השינה קרא: "תיפשו את

דברים לזכרו של בן-דוד גרסון ז"ל

היהודי - הוא רוצה לרצוח אותי". גדעון הועבר לאחד הכפרים בסביבת יפו, שם נידון למוות כערבי הבוגד בעמו.

"מקור ערבי מהימין" סיפר לאנשי מודיעין ישראלים סמוך לזמן ההתרחשות, כי בחקירה נוספת נתברר לחוקרים הערביים כי אכן מדובר ביהודים והם הוצאו להורג בחולות תל-אריש (כיום: תל-גיבורים, בגבול חולון) וגופותיהם נטמנו אי-שם אך לא נתגלו עד היום.

לפני צאתו לשליחותו האחרונה אמר גדעון לאחיו יוסף:

רק אתה לי פה בארץ מכל המשפחה (ההורים חיו אז עדיין בעירק - צ"ד). אין לי תקווה לראות את יתר בני המשפחה. אם אפול - אל תבכה עלי: המשך בחייך והתגאה באחיך שהיה חייל ונתן את נפשו למען המולדת... יוסף אחי, דאג שאמצא מנוחתי בביתי בבארות, (בארי) למען תהיה נשמתי קרובה לחברי כל הימים..."

דברים לזכרו של בן-דוד גרסון ז"ל

יוסף בן דוד מספר כי אל תפקידו האחרון הלך גדעון בהכרה, בגבורה וביסודיות. מאוחר מאוד הודיע לי, אחיו, האדם הקרוב לו ביותר בארץ, על דבר גיוסו לתפקיד: "אתה אחי, תבין את כניסתי לשירות המולדת, מקווה אני שאצליח להינקם מאויבי, מאלה שהרסו את ביתנו והשאירונו ללא קורת-גג, שהרגו את אחינו והתעללו באחיותינו. אתה, אחי, אל תמנעני מללכת, אל תשבור את רוחי בקריאתך השלילית: זכור את שנת תש"א... (שנת הפרעות ביהודי עירק)".

דברים לזכרו של בן-דוד גרסון ז"ל

ג ד ע ו ן ב ן - ד ד ד

גדעון אחי נפל הלל.

כגבור נפל לשען המולדת - ואני לא אכנור, אך צידני

יסוד אצין לזכרו.

אפי' היה גדעון רבעודו נער צעיר בארץ נכד לא יכול שאת

את ידם הפדכאה של בני הארץ ולפרות הסכנה הנדולה בא עמם בקטנות.

ועם כוואו ארצה, לאחר שהכריא מהקדחת שהפילתהו לפשכב - רצה להחגיט לחשיבה

היהודית כצבא הנריטי, אך חכריו פגעו זאת ממנו.

אל תסקירו האחרון הלך כהכחנה, בגבורה לכבודיות. ושאוחר

שאד אודיע זאת לי, אחיו, האדם הקרוי לו ביותר בארץ. כשפך לספר לי

דבר גיוסו אפרו-אחה אחי, תבין את כניסתי לפרות המולדת, מקוה אני

שמצליח להנקם מאויבי טאלה שגורשו את ביתנו והשאירונו ללא קורת נב,

שהרגו את אחינו והתפללו כאחיותינו. אהה, אחי, אל תאבעני פללכה,

אל תשבור את רוחי בקריאתך השלילית זכור את שנת חס"א - - -

דברים לזכרו של בן-דוד ג' 1100 ז"ל

ואני - באה על אחי ועצבות על הצפוי לא רחשו בי
בשרבוכיה. הניקה לי המחשבה: מה אפר להורי אם הוא יסדל חלל? אני
אפס שבין את דרכו - אך ההורים שבנכר לא יבינו, כי אין הם שכירים
את הדור הזה בארץ, דוד אחרון לשעבוד וראשון לבאולה. ולאחר שהסתחתי
לו לשפור קשר שכתבים עם ההורים ולדרוש בשלפטם גם בשמו - יצא לדרכו
החדשה.

ובקורו האחרון, לפני צאתו לפעולה אפר לי: רק אתה לי
בארץ בכל המשפחה. אין לי תקווה לראות את יתר בני המשפחה. אם אפול -
אל תבכה עלי. המשיך אתם כחיך והתנאה באחיך שהיה חייל ונתן את נפשו למען
המולדת, למען חפש העם ובקול חנוק שיש את דבריו: יוסף אחי דאב שאפוא
סנחתי בביתי כבארות, למען תהיה פשטתי קרובה לחברי כל הימים. דאל
גא תשכח את המשפחה. בן זכא אתם חידו. בלחיצת יד נפרדנו. לעולמי?
ושבוקשו הוריכו, שבוע אחרי שבוע, שבועון ישלח שכתב ככתב
ידו - לא יכולתי להוסיף להפתיר מהם דבר שותו. כזעזוע כבר קבלו את
הידיעה - אך בעודו רב, כיאה למשפחה בישראל נתכונן זה דרך כל אדם.
גאים אנו ככלנו שידע כר להלחם ולפל. אחיו יוסף בן-דוד

דברים לזכרו של בן-דוד גדעון ז"ל

דו"ח על חברים שיצאו אל מעבר לקו האויב ללא חזרו

גדעון בארי

בסוף 1947 נויס גדעון בארי למחלקת "השחר", מאז שרת במחלקתנו עד שיצא לתפקיד מעבר לקו האויב בדצמבר 1947 ולא חזר. לפי הידיעות שבידינו נתפס גדעון בארי והוצא להורג.

הוריו נמצאים בכבוד, אביו בן 70, אמו בת 65 והם מסופלים בילדים קטנים. אחיו נמצא בארץ ומשרת בצנא.

גדעון שהיה מבן הנכור היה התומך היחידי במשפחה עד עלותו ארצה בשנת 1944, גם אחרי שעלה והצטרף לקבוץ בארות היה יוצא מדי פעם לעבוד בעיר ואת שכר עבודתו היה שולח להוריו בכבוד.

בן-דוד (בארי) גדעון

בן לינו ויזו

נולד בשנת 1926 בכנרת, עירק

עלה ארצה 1945

נפל ב' 22.12.1947 (טר טבת תשי"ח)

אישור הענקת דרגות לבן דוד גרעון ז"ל

מחלקת הטובל כפסכל

שרת מודיעין
שס/עכא/שס/ס/18
20.1.49

הנירון והענקת דרגות לקצינים

בתשובה למכתבכם מיום 14.1.49.

להלן רשימת שכי חללים שדרגתנו אשר בתוקף תפקידם

היו זכאים, עם נסלים בקרב, לקבל דרגת קצינות.

1. בארי גרעון - סגן ראשון

2. רוד שטט - סגן ראשון

אין לג"ל מטורים זכאיים הואיל דהם גויסו לפני הקמת

צבא החובה לישראל. על יחד הפרטים הפנוקסיים במכתבכם הנ"ל

אין באפשרותי לענות סטעמי במחרן.

ראש שרת מודיעין

אישור הענקת דרגות לבן-דרג ג' 114

בחלקת הסבל במטכל
מס/קב/21/2/2
יוני 1949
סיון תש"ט

ראש מטכל/אכ"א
ראש אגף/מס'ין

הנדרש: קביעת דרגות - חללים

1. ראש הסטה הכללי אשר לרשומים סטה, אשר נפטר חלל, את הדרגות הנקודות סול ססט,
2. תאריך קביעת הדרגות ומסומן בפקודות המטכל יעשה על-ידי מטכל/אכ"א.

שם המספחה	שם פרטי	ת ס ק י ד	דרגה
באדי	גרמן	קצין סוריעין	סגן ראשון
שכט	דוד	קצין סוריעין	סגן ראשון

(-) ג. שרמי סגן אלוף

ראש מחלקת הסבל במטכל

יד לזכרו של הו"ר דוד גרשון ז"ל

חשיבת עמית

ב- יערי האגונים "

נשעד ע"י

יחידת סיירים של הפלמ"ח
צבא-הגנה לישראל

5
עמית

מלול תש"ח

על שם

גדעון באר" (בן-דוד) סגן ראשון

כסל בשעלה טעבר לקוי האויב
ט' בשבת תש"ח

הועד הארצי לקרן הקומה לישראל בארץ-ישראל

ה ע ת ק (הסקור נמצא בתיק כפרוור להנצחת החייל)

אל: המדור להנצחת החייל העברי במלחמת השחרור/משרד הכסחון

השם: בן-דוד יוסף הכתובת: ת"א, שכני החדשה, רח"כ" 12
דאר צבאי 284, בן-דוד יוסף.

הקרבה המשפחתית: אח.

נדעון בן-דוד (בחו"ל ששון עבדול-עזיז), חבר קבוץ בארי
נהרג בש" בשבת תש"ח. את ההודעה על פותו קבלתי ממזכיר הקבוץ בארי.
פרטים נוספים לא שפרו לי. עד כמה שאני יודע נפלו אתו עוד שניים, את
שמותיהם אינני יודע. היחה ברשותו מעודת זהוי על שם ערבי, גם הצלוח
היה בתלבושת ערבית. לפי מה שסופר לי ע"י חברי הקבוץ בארי שהוא נתפס
כיפו בעת שנסו להתקשר בשלפון (הוא ועוד אחד) עם השלישי, שלושתם

היה בתלבושת ערבית. לפי מה ששופר לי ע"י חברי הקבוץ בארי שהוא נחשב
ביפו בעת שנפו להתקשר בשלפון (הוא ועוד אחד) עם השלישי, שלושתם
נתפשו ביחד. בבית הקברות שבקבוץ עשו לו מצבה ועליה כתוב השם והשפחה,
התאריך שבו נפל והוספה בפלים אלו: "בשליחות ההגנה פאחורי קרי האויב,
לא גודע מקום קבורתו. בן 20". בזכרו שנות של הכפרים: יעזר. ויבנה
שיכול להיות שהוא נקבר שם. לא פעם נסיתי לחשיב פרטים נוספים שזכיר
הקבוץ הנ"ל ולא יכולתי.

הנני מבקשם בהתאם לכל הפרטים הנ"ל לברר את הענין בהקדם
האפשרי ולהודיעני לפי הכתובת הנ"ל.

לאוד העזרה שההורים הביעו ארצה הנני מבקש לסדר את זה
כאופן דחוף על מנת שאוכל לסדר את ענין התפוליים.

יד לזכרו של בן-דוד ג'ורג' ג'ורג' ז"ל

החייל פס' _____ שם המשפחה בן-דוד שם פרטי ג'ורג'
כנוי בחי"ל (שמו עברל-עזיז) שם האב דוד שם האם לילי תאריך לידה
1925 נולד בארץ _____ עלה ארצה 1946 בארץ עירק מסב
משפחתי רוק נפל בתאריך 22.12.47 מקום לא ידוע נקבר לא ידוע

חתימה: (-)

המדור להנצחת החייל, בנין _____

חתימה _____

תאריך: _____

פורסם בעיתון "הארץ" ב- 06/09/04

אותר מקום קבורתם של שני נעדרי צה"ל ממלחמת העצמאות

מאת עמוס הראל

כי הם קבורים בחלקה של חללים שזוהתם לא יודעה (ואל"קת המסופקים") בבית העלמין הצבאי בחיפה.

החקירה העלתה כי גופותיהם של השניים טמונות בחלקה בחיפה הפרסלים הצבאי הראשי הוצא, האלוף מנחם פינקלשטיין, הודה על קיום חקירה בעניין, בראשות שופט.

השופט, מנחם אלוף ארז מודת ערד בדיקה שכללה את פגיונות הקברים ובריכת הגופות במסגרת לרפואה משפטית. פורת קבע אתמול, עם חום הבריקה הפתח לוגית כי אכן מדובר בגופותיהם של השניים, שזוהו בזדארת.

צה"ל איתר באחדות את מקום קבורתם של שני חיילים, שהיו נעדרים מאז מלחמת העצמאות. בקרב יתקיימו לשניים הלוויית צבאיות.

החידה לאיתור נעדרים באגף כוח האדם, בפיקודה של אלוף משנה צילה גוימן, עסקה באחדות בחיפושים אחר מקום קבורתם של השניים - מנחם פינקלשטיין וסגן הוד שמש. השניים, ששירתו יחד ביחידת מסתערבים, והכירו מחללים שמקום קבורתם לא נודע. מהחקירה עלתה הערכה